

16 DANA AKTIVIZMA PROTIV RODNOG NASILJA

25. novembar – 10. decembar 2009. godine

Vodič za uključivanje u aktivnosti kampanje za nove aktivistkinje/aktiviste

Ukoliko se ranije niste uključivali u aktivnosti Kampanje 16 dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja, ovaj Vodič će Vam ponuditi nekoliko prijedloga kako da budete aktivne/i tokom Kampanje. Može Vam koristiti da pregledate Bibliografiju i listu resursa koji su pripremljeni kao dio Paketa Kampanje. Molimo da podjelite svoja iskustva sa Centrom za globalno liderstvo žena (CWGL), kao i da nas informišete koje od predloženih aktivnosti smatrate korisnim i koje od predloženih aktivnosti ste koristile/li u Vašoj kampanji a bile su naročito eifikasne.

1. Educirajte se	2. Informišite druge o kampanji i aktivnostima	3. Organizujte akciju ili događaj kao podršku kampanji
4. Uključite se u mrežu ili e-mail listu kako bi djelili/le iskustva i dobijali/le informacije	5. Pozovite muškarce da učestvuju Kampanji 16 dana aktivizma	6. Lobirajte vladine institucije
7. Volontirajte u organizaciji koja se bavi problemom nasilja protiv žena	8. Uključite se u medijske aktivnosti i djelite informacije sa novinarkama/novinarima	9. Obilježite međunarodne datume i važne godišnjice

Bez obzira koje aktivnosti preduzimate tokom ovogodišnje kampanje 16 Dana aktivizma, molimo Vas da zapamtite da izvještavate o svojim aktivnostima i pošaljete fotografije i primjerke vašeg materijala za

kampanju Centru za globalno liderstvo žena, kako bi bili uključeni u Međunarodni kalendar aktivnosti 2009. godine i za arhivu. Hvala Vam!

1 Educirajte se

Svijest o problemima vezanim za rodno zasnovano nasilje je ključna komponenta u zaustavljanju nasilja protiv žena. Mnogi akti nasilja i diskriminacije se trajno održavaju putem socijalnih normi i ponašanja koja ostaju nepromjenjena i odobravana od strane građana/ki. Kako bi prevazišli stereotipe i tabue, važno je dobiti i unaprijediti saznanja o pravima i pristupu tim pravima od strane žena. Mnoge žene ostaju u začaranim krugovima nasilja jer nisu osnažene sa resursima i znanjem o tome kako mogu pristupiti svojim pravima i koristiti ih. Mnoge od žena koje trpe nasilje ne znaju kako izaći iz kruga nasilja i neke od njih čak ni ne znaju da imaju pravo na život bez nasilja i diskriminacije. Neki od načina na koje možete unaprijediti svoje znanje o ovim problemima su:

- Razgovarajte sa aktivistkinjama organizacije koje se bore protiv nasilja nad ženama u vašoj lokalnoj zajednici
- Potražite informacije na internetu i u organizacijama za koje znate da vam ih mogu pružiti
- Tražite od lokalnih vladinih institucija informacije o domaćim zakonima koji postoje da bi zaštitili žene od nasilja i diskriminacije
- Razgovarajte sa svojom porodicom, prijateljima/prijateljicama i kolegama/kolegicama o problemima vezanim za rodno zasnovano nasilje
- Koristite „Bibliografiju i resursnu listu“ u ovom paketu koji će vam pomoći da locirate dostupne internet resurse.

2 Informišite druge o kampanji i aktivnostima

Tokom posljednje decenije, pokret za zaustavljanje nasilja protiv žena je rastao i širio se. Važno je širiti informacije i znanje o problemima rodno zasnovanog nasilja sa drugima. Neki od načina kako možete podijeliti informacije sa drugima su:

- Podjelite informacije i razgovarajte sa članovima porodice, prijateljima i kolegama.
- Organizujte ili se uključite u radionice podizanja svijesti u vašoj zajednici
- Uključite se na zvaničnu Facebook fan stranicu Kampanje 16 dana aktivizma protiv rodnog nasilja (<http://www.facebook.com/pages/The-Official-16-Days-of-Activism-Against-Gender-Violence-Campaign/134783551561>) i podstaknite svoje prijatelje/ce da to takođe urade.
- Podjelite sa drugima besplatne informacije ili resurse kako se mogu najbolje zaštititi od akata nasilja i učestvovati u prevenciji akata nasilja
- Izazovite mišljenja i stereotipe drugih koji/e možda prihvataju ili opravdavaju akte nasilja protiv žena kao društveno prihvatljive oblike ponašanja ili način života
- Ponudite činjenice i informacije sa rodno osjetljive perspektive na mjestima i u krugovima gdje ovakva stanovišta nisu prevladavajuća.

3 Organizujte akciju ili događaj kao podršku Kampanji

Ukoliko želite da se aktivno uključite i doprinesete u Kampanji 16 dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja, razmotrite organizovanje nekog događaja u ovoj godini tokom kampanje. Kako biste to učinili možete:

- Koristite temu Kampanje *Posveti se •Djeluj • Zahtjevaj MI MOŽEMO Zaustaviti nasilje protiv žena* kao način da podsjetite ljude oko vas da svi imamo odgovornost da zaustavimo rodno zasnovano nasilje *zajedno* kao žene, djevojke, muškarci, dječaci i pojedinci/ke svih generacija, religija, zanimanja, seksualnih orijentacija, sposobnosti, političkih ubjeđenja i socijalno-ekonomskih pozadina, i da svi možemo napraviti razliku – bez obzira koliko velika ili mala bila aktivnost.
- Koristite neke od ključnih zahtjeva koji su navedeni od Centra za globalno liderstvo žena i dodajte neke od svojih zahtjeva na listu.
- Planirajte događaj da obilježite jednu od mnogobrojnih godišnjica važnih međunarodnih sporazuma ili važnih dostignuća civilnog društva (vidi “Važne godišnjice 2009-2010” dokument u akcijskom paketu Kampanje).
- Sarađujte sa drugim organizacijama ili mrežama u vašoj zajednici.
- Organizujte međunarodni događaj na koji možete pozvati aktivistkinje iz vaše zemlje, regije ili svijeta.
- Otvorite događaj za javnost tako da više ljudi može unaprijediti znanje i svijest zašto je važno dovoditi u pitanje sve forme nasilje i diskriminacije protiv žena.
- Pozovite medije da aktivno učestvuju u vašoj akciji ili događaju i podjelite sa njima materijale kako biste ih informisali i doprinijeli većoj medijskoj pokrivenosti kampanje

4

Uključite se u mrežu ili e-mail listu kako bi djelili/le iskustva i dobijali/le informacije

Aktivizam postoji u bilo koje vrijeme i od bilo koje osobe koja je spremna da se zalaže za rješenje problema, unaprijedi znanje i informacije i dijeli te informacije sa drugima. U tu svrhu, korisno je da se pridružite mreži ili e-mail listi kako bi unaprijedili saradnju sa drugim pojedinkama/pojedincima i kako biste saznali šta se dešava u vašoj zajednici, vašoj zemlji i u međunarodnim krugovima. Neki od načina na koji se možete uključiti u mrežu ili e-mail listu su:

- Istražite koje grupe su aktivne u vašoj lokalnoj zajednici i da li imaju bilten za koji se možete prijaviti
- Postanite članica/član organizacije koja vodi kampanju za zaustavljanje nasilja protiv žena
- Potražite organizacije u vašoj zemlji ili regiji koje rade na ovim pitanjima: http://www.libraries.rutgers.edu/rul/rr_gateway/research_guides/womens_studies/activism.shtml.
- Učestvujte u događajima i razgovarajte sa onima koji organizuju i učestvuju u takvim događajima
- Postanite fan “Zvanične Kampanje 16 dana aktivizma protiv rodnog nasilja” Facebook fan stranice, dodajte fotografije, i učestvujte u diskusionim listama (<http://www.facebook.com/pages/The-Official-16-Days-of-Activism-Against-Gender-Violence-Campaign/134783551561>).
- Uključite se na mailing listu Kampanje 16 Dana tako što ćete se prijaviti na sljedećoj adresi: https://email.rutgers.edu/mailman/listinfo/16days_discussion
- Potražite i uključite se na druge relevantne mailing liste
 - Za liste drugih rodno vezanih elektronskih foruma, posjetite: <http://userpages.umbc.edu/~korenman/wmst/forums.html>
 - Mailing lista Istraživačke inicijative o seksualnom nasilju uspostavljene od strane Globalnog foruma za zdravstvena istraživanja: <http://www.svri.org/activities.htm>
 - Mreža zajednica protiv nasilja (CAVNET): <http://www.cavnet2.org/>
 - Mailing liste vezane za HIV/AIDS i reproduktivno zdravlje uspostavljene od INFO Projekta: <http://www.infoforhealth.org/networks.shtml>

5

Pozovite muškarce i dječake da učestvuju u Kampanji 16 dana aktivizma

Postizanje svijeta u kojem se poštuju ženska ljudska prava i u kojem nema nasilja protiv žena zahtjeva promjenu ponašanja i stavova koje počinioci nasilja koriste kako bi opravdali svoje ponašanje ili održali toleranciju za nasilje i diskriminaciju protiv žena. Uključivanje muškaraca i dječaka i njihovo aktivno sudjelovanje u aktivnostima Kampanje 16 dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja, naročito u akcijama podizanja svijesti o nasilju protiv žena pomaže u borbi protiv korištenja nasilja kao sredstva prijetnje, kontrolisanja ili potčinjavanja žena. Razvijanje zdravijeg muškog identiteta koji osuđuje nasilje zahtjeva aktivnu ulogu i odgovornost muškaraca za zaustavljanje nasilja i diskriminacije protiv žena. Neki od načina na koje možete uključiti muškarce u Kampanju 16 dana aktivizma su:

- Pozovite muškarce i dječake na događaj 16 dana aktivizma sa sobom.
- Razgovarajte sa njima o problemu. Na primjer, možete sa njima podijeliti svjedočenje žene žrtve nasilja, koje može biti dostupno preko organizacija koje se bore protiv nasilja protiv žena (na primjer, „digitalne priče“ na sljedećoj stranici: <http://www.takebackthetech.net/media>).
- Razgovarajte sa muškarcima i dječacima o tome kako nasilje protiv žena ima uticaja na njihove živote.
- Ohrabrite muškarce da budu proaktivni da javno govore kada se dogode slučajevi nasilja protiv žena.
- Razgovarajte o uzrocima i faktorima koji produžavaju muško nasilje protiv žena, koji su često duboko ukorjenjeni u socijalne i ekonomske norme, politike, i prakse i ukažite kako one mogu biti prevaziđene kroz multi-level pristup, uključujući pozitivnu akciju od strane muškaraca.
- Tražite od muškaraca i dječaka da se posvete zaustavljanju nasilja protiv žena putem potpisivanja lične izjave da nikada neće vršiti, promovisati ili dozvoliti nasilje protiv žena.
- Obezbjedite muškarcima više informacija o drugim mrežama muškaraca koji rade na zaustavljanju nasilja protiv žena (za listu predloženih resursa, vidi “Uključivanje muškaraca & dječaka” dokument u akcijskom paketu Kampanje).

6

Lobirajte vladine institucije

Veoma je važno podsjećati političare i donosioce odluka na odgovornost za poštovanje ženskih ljudskih prava. Iako je pritisak na međunarodnom nivou koristan, jednako je važno postojanje snažnog domaćeg lobija koji će zahtijevati od vladinih institucija na lokalnom nivou da odgovore na potrebe žena i njihovu obavezu da poštuju, zaštite i osiguraju ženska ljudska prava. Mnogi različiti akteri mogu biti ciljna grupa tokom kampanje, ali svakako su najpopularnije „mete“ predsjednici vlada i ministri. Pored njih, razmislite o uticaju predstavnika vladinih institucija na lokalnom nivou, poznatih osoba, privrednika i sl. Kada lobirate vladine institucije:

- Osigurajte da koristite sredstva komunikacije koja će najefikasnije privući pažnju vaše ciljane grupe; razmotrite različite opcije, uključujući pisanje pisama, organizovanje protesta, pokretanje peticija ili organizovanje javnih skupova.
- Osigurajte da su predstavnice ženskih organizacija uključene u akcije lobiranja kako biste predstavile interese i iskustva u borbi protiv nasilja protiv žena.
- Pišite vašim lokalnim liderima i zahtijevajte da izdaju saopštenje kojim će zvanično prepoznati Kampanju 16 dana aktivizma u vašoj zajednici (vidi “Primjer saopštenja” materijale i vodiče u akcijskom paketu Kampanje).
- Podsjetite predstavnike/ce vladinih institucija da su obavezani/e na poštovanje međunarodnih standarda u oblasti zaštite ljudskih prava kako bi osigurali/e da je svaka osoba u mogućnosti da koristi svoja osnovna ljudska prava. Provjerite da li je vaša vlada potpisnica svih konvencija i

sporazuma u oblasti ljudskih prava, i ukoliko nije, lobirajte je da ratifikuje ove sporazume bez ograničenja. Naročito važne konvencije i sporazumi su: Konvencija o eliminaciji svih oblika diskriminacije protiv žena (CEDAW) i njeni opciono protokoli, Konvencija protiv torture (CAT), Međunarodni sporazum o građanskim i političkim pravima (ICCPR), Konvencija o pravima djeteta (CRC), Deklaracija o pravima i odgovornostima pojedinaca, grupa i organa društva da promovišu i štite univerzalno prepoznata ljudska prava i osnovne slobode (poznata kao Deklaracija o braniteljima/braniteljicama ljudskih prava) i Međunarodni sporazum o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima (ICESCR).

- Kako biste saznale da li je vaša vlada ratifikovala ove sporazume i koje rezerve na sporazume postoje, provjerite kolekciju sporazuma UN-a na web adresi: (<http://treaties.un.org/Pages/Treaties.aspx?id=4&subid=A&lang=en>).
- Saznajte da li je vaša vlada podržala i da li učestvuje u Kampanji Generalnog sekretara UN-a “UNiTE to End Violence Against Women” i njenom *Okviru za akciju*.
- Tražite od vaših lokalnih i nacionalnih lidera/ca, predstavnika/ca, parlamentaraca/ki, zvaničnika/ca i sl. da se lično obavežu i podrže zaustavljanje nasilja protiv žena putem potpisivanja UNIFEM Kampanje Reci NE (www.saynotoviolence.org) i monitorirajte njihove odluke u pogledu javnih politika kako biste osigurale da oni/one zaiste slijede one principe na koje su se obavezali/le.

7

Volontirajte u organizaciji koja se bavi problemom nasilja protiv žena

Jedan od najboljih načina da naučite više o uticaju i posljedicama nasilja protiv žena, kao i o tome kako zaustaviti nasilje, je da se uključite u rad organizacije koja radi sa ženama koje su iskusile nasilje. Dobar način da počnete je da volontirate u lokalnoj organizaciji koja se bavi problemom nasilja protiv žena:

- Mnoge organizacije koje se bave nasiljem protiv žena rado prihvataju podršku volontera i volonterki i često nude mogućnosti fleksibilnih dana i sati kada možete pomoći u njihovim aktivnostima
- Posjetite organizacije u vašoj zajednici i raspitajte se o mogućnostima volontiranja ili provjerite njihove web stranice
- Direktni rad sa ženama koje su iskusile nasilje je koristan način učenja o svim izazovima u borbi protiv nasilja nad ženama i predanosti cilju zaustavljanja nasilja i diskriminacije

8

Uključite se u medijske aktivnosti

Štampa, radio, televizija i virtuelni medijski izvori nastavljaju da igraju ključnu ulogu u oblikovanju mišljenja i u komunikaciji važnih problema prema javnosti. Važno je za aktivistkinje i aktiviste da se uključe u medijske aktivnosti i djele informacije sa novinarima i novinarkama o Kampanji kroz širenje znanja o ženskim ljudskim pravima i izazovima rodno zasnovanog nasilja. Neki od načina na koje se možete aktivno uključiti u rad medija i pomoći oblikovanju medijske pokrivenosti problema nasilja protiv žena uključuju:

- Pišite komentare i mišljenja za vaše lokalne novine o aktima nasilja koji su se dogodili ili politikama i procedurama rada vladinih institucija koji su imali ili imaju direktan uticaj na raširenost nasilja protiv žena (Napomena: Ukoliko se izlažete riziku od prijetnji ili uznemiravanja, možete pisati anonimne komentare i mišljenja ili koristiti izmišljena imena). Važno je kritikovati loše politike ili reakcije isto kao što je važno i podržati dobre mjere i prakse. Konsultujte dokument „Medijski alati“ u resursnom

paketu Kampanje za prijedloge kako da napišete saopštenje za medije i druga medijska sredstva komunikacije.

- Ukoliko organizujete događaj ili aktivnost tokom Kampanje 16 dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja, pozovite predstavnike/ce medija da prate vašu aktivnost kako bi naglasili/le vaš doprinos i pisali/le o tome zašto je važno zaustaviti nasilje i diskriminaciju protiv žena.
- Ukoliko znate za medije koji su naročito skloni pokrivanju tema iz oblasti ženskih ljudskih prava, možete ih kontaktirati i pozvati ih da pripreme poseban serijal o Kampanji 16 dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja. Možete takođe provjeriti da li su voljni da prirede specijalne programe o nekim od važnih datuma koji se obilježavaju tokom kampanje, kao što su Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama, Svjetski dan borbe protiv HIV/AIDS-a, Međunarodni dan branitelja/braniteljica ljudskih prava ili Međunarodni dan ljudskih prava.
- Ukoliko znate za medije koji imaju stereotipan pristup izvještavanju o problemu nasilja protiv žena, pišite im i ohrabrite ih da zauzmu rodno osjetljiv pristup problemu.
- Ciljajte ključne izvore vijesti i informacija koji pokrivaju lokalne, nacionalne i globalne vijesti i koji nisu jaku u komunikaciji o ženskim ljudskim pravima, kao i popularne medije koji su rado slušani, gledani i čitani od strane mladih ljudi.

9

Obilježite međunarodne datume i važne godišnjice

Kampanja 16 dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja je kreirana kako bi se istaklo nasilje protiv žena kao kršenje ljudskih prava i da izgradi most između pokreta za zaštitu ženskih ljudskih prava i okvira ljudskih prava. Aktivistkinje/aktivisti, organizacije i mreže koje učestvuju u Kampanji 16 dana aktivizma se podstiču da obilježavaju ključne međunarodne datume tokom perioda od 16 dana. Pogledajte dokument „Ključni datumi“ za kompletnu listu datuma u okviru Kampanje 16 dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja i ops njihovog značenja. Takođe pogledajte dokument “Važne godišnjice 2009-2010” u ovom resursnom paketu za listu nastupajućih datuma koji su obilježile ženski pokret za ljudska prava koji će se dogoditi tokom sljedeće godine.

- 25. novembar – Međunarodni dan borbe za eliminaciju svih oblika nasilja protiv žena
- 29. novembar – Međunarodni dan braniteljica ljudskih prava
- 1. decembar – Svjetski dan borbe protiv AIDS-a
- 3. decembar – Međunarodni dan osoba sa invaliditetom
- 6. decembar – Godišnjica Montrealskog masakra
- 10. decembar – Međunarodni dan ljudskih prava
- Dodatne nastupajuće godišnjice uključuju sljedeće: Peking +15, 30 godina od usvajanja Konvencije o eliminaciji svih oblika diskriminacije protiv žena (CEDAW), Milenijumski razvojni ciljevi – 10-godišnji pregled, i 10-ta godišnjica UN Rezolucije vijeća sigurnosti 1325 o Ženama, miru i sigurnosti.

Organizacije koje učestvuju u kampanji se podstiču da organizuju događaje i aktivnosti u okviru perioda koji pokrivaju ovi ključni datumi i da naglase njihov značaj za borbu protiv nasilja nad ženama. Posjetite našu web stranicu za više informacija o događajima koji će biti organizovani od strane organizacija i grupa širom svijeta. Krajem oktobra 2009. godine, objavićemo Međunarodni kalendar aktivnosti Kampanje 16 dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja. Ukoliko planirate neke aktivnosti ili događaje koji pokrivaju ključne datume, molimo Vas podjelite to sa nama!

Translation provided by United Women Banja Luka
<http://www.unitedwomenbl.org>

Centar za globalno liderstvo žena

Rutgers University, 160 Ryders Lane, New Brunswick, NJ 08901-8555 USA
Phone (1-732) 932-8782, Fax: (1-732) 932-1180, E-mail: 16days@cwgl.rutgers.edu
Website: <http://www.cwgl.rutgers.edu/16days/home.html>